

Lektura obowiązkowa

A. Przekłady:

1. Homer, *Iliada* – księgi: I, IX, XVI, XIX, XXIV (przekład: K. Jeżewska lub I. Wieniewski);
2. Homer, *Odyseja* (przekład: J. Parandowski);
3. Herodot, *Dzieje* – księga VI 103-120 (bitwa pod Maratonem), księga VII 197-239 (bitwa pod Termopilami);
4. Sofokles, *Król Edyp* i *Antygona* (przekład: K. Morawski lub R. Chodkowski);
5. Platon, *Uczta* (przekład: W. Witwicki);
6. Cynceron, *I mowa przeciwko Katylinie* (przekład: S. Kołodziejczyk) oraz *Leliusz o przyjaźni* (przekład: K. Leśniak, J. Korpanty, W. Kornatowski)
7. Liwiusz, *Dzieje Rzymu od założenia miasta* – księga I (przekład: A. Kościółek);
8. Wergiliusz, *Eneida* – księgi: I-II, IV, VI-VII, X, XII (przekład: T. Karyłowski, W. Markowska, Z. Kubiak);
9. Owidiusz, *Metamorfozy* (przekład: A. Kamińska i S. Stabryła, opracowanie w serii Biblioteka Narodowa), księgi I, III, V, X, XI (śmierć Orfeusza – początek księgi), XV (apoteoza Cezara – koniec księgi)
10. Wybór poezji antycznej z autorów: Safona, Alkajos, Anakreont, Pindar, Symonides, Katullus, Horacy, Wergiliusz, Owidiusz (zbiór będzie dostępny na stronie internetowej Olimpiady)

B. Opracowania:

1. M. Jaczynowska, D. Musiał, M. Stępień, *Historia Starożytna*, Warszawa (różne daty wydania) – dział „Grecja” (całość) oraz dział „Rzym” (rozdział I „Rzym królewski i republikański”, rozdział II „Wczesne cesarstwo rzymskie (pryncypat)”);
2. Z. Kubiak, *Mitologia Greków i Rzymian*, Warszawa 1997 (lub wyd. późniejsze).

3. S. Stabryła, *Historia literatury starożytnej Grecji i Rzymu*, Wrocław 2002.
4. *Człowiek Grecji*, red. Jean-Pierre Vernant, tłum. P. Bravo, Ł. Niesiołowski-Spanó, Warszawa 2000 – rozdziały: III, V, VII
5. Rzym i my, red. Guy Serbat, Poznań 2009.

Lektura dodatkowa

A. Przekłady:

1. *Liryka starożytnej Grecji* – Archiloch, Safona, Alkajos, Anakreont, Solon, Pindar (wg. *Antologii Liryka starożytnej Grecji*, oprac. J. Danielewicz, Poznań 1996 lub wcześniejsze wydanie w serii Biblioteka Narodowa);
2. Ajschylos, *Persowie* albo *Prometeusz w okowach* (przekład: S. Srebrny);
3. Sofokles, *Ajas* (przekład: K. Morawski albo R. Chodkowski);
4. Eurypides, 1 dramat do wyboru: *Elektra*, *Bachantki* albo *Ifigenia w Aulidzie* (przekład: J. Łanowski);
5. Arystofanes, *Żaby* lub *Chmury* (przekład: J. Ławińska-Tyszkowska);
6. Tukidydes, *Wojna peloponeska* – księga II (przekład: K. Kumaniecki);
7. Demostenes, *I mowa przeciwko Filipowi Macedońskiemu* (przekład: R. Turasiewicz);
8. Plutarch, *Żywoty sławnych mężów* – 1 wybrana biografia spośród: Perykles; Aleksander Wielki, Grakhowie, Cyceron, Cezar (przekład: M. Brożek);
9. Lukian, *Aleksander* albo *rzekomy prorok* albo I księga *Prawdziwej Historii* (przekład: M. K. Bogucki)
10. Plaut, *Żołnierz samochwał* albo *Punijczyk* (przekład: G. Przychocki lub E. Skwara);
11. Cyceron, *I mowa przeciw Antoniuszowi* (I Filipika w przekładzie K. Ekest) albo *Mowa w sprawie naczelnego dowództwa Gnejusza Pompejusza* (przekład: D. Turkowska);
12. Sallustiusz, *Sprzysiężenie Katyliny* (tłum. K. Kumaniecki);

13. Katullus, Wybór poezji: 1-3, 5, 7-9, 12, 14, 22, 30, 31, 34, 35, 48, 49, 50, 51, 61, 64, 70, 72, 75, 76, 83, 84-87, 92, 99, 101 (tłum. A. Klęczar, G. Franczak, R. Rosół)
14. Liwiusz, *Dzieje Rzymu od założenia miasta* – księga V (przekład: A. Kościółek);
15. Horacy, *Pieśni*, wybór: I 1-4, I 9, I 11, I 14, I 22-23, I 37-38, II 2-3, II 13-14, II 20, III 1-6, III, III 9, III 22, III 29-30, IV 7 (przekład: O. Jurewicz, A. Lam);
16. Swetoniusz, *Żywoty cesarów* – 1 wybrana biografia (przekład: J. Niemirska-Pliszczyńska);
17. Wybór z sielanek greckich i rzymskich: Teokryt 1, 2, 6, 11, 15 (przekład: A. Świderkówna albo A. Sandauer), Wergiliusz 1, 4, 5, 10 (przekład: Z. Abramowicz);
18. Longos, *Dafnis i Chloe* (przekład: J. Parandowski);

B. Opracowania:

1. M. Beard, *Pompeje. Życie rzymskiego miasta*, tłum. N. Radomski, Poznań 2010.
2. J. Ciechanowicz, *Rzym. Ludzie i budowle*, Warszawa 1987.
3. M. Jaczynowska, *Religie świata rzymskiego*, Warszawa 1987: rozdz. I-VI.
4. K. Kumaniecki, *Cyzeron i jego współcześni*, Warszawa 1989 (lub wyd. wcześniejsze).
5. M. Kuryłowicz, *Prawa antyczne*, Lublin 2006: rozdz. IV („Prawa greckie”) i V („Prawa rzymskie”).
6. W. Lengauer, *Religijność starożytnych Greków*, Warszawa 1994. (książka dostępna on-line: <http://repozytorium.lectorium.edu.pl/handle/item/762>)
7. J. Łanowski, *Święte igrzyska olimpijskie*, Poznań 2000 (lub wyd. wcześniejsze).

8. A. Łukaszewicz, *Egipt Greków i Rzymian*, Warszawa 2006: rozdz. I-III, VIII-X, XVI.
9. E. Makowiecka, *Sztuka grecka*, Warszawa 2007 albo Tejże, *Sztuka Rzymu. Od Augusta do Konstantyna*, Warszawa 2010.
10. W. Mikołajczak, *Łacina w kulturze polskiej*, Wrocław 1998 (lub wyd. późniejsze).
11. L. D. Reynolds, N. G. Wilson, *Skrybowie i uczeni. O tym, w jaki sposób antyczne teksty literackie przetrwały do naszych czasów*, tłum. P. Majewski, Warszawa 2008: rozdz. I-IV.
12. J. de Romilly, *Tragedia grecka*, tłum. I. Sławińska, Warszawa 1994.
13. Leonhard Schumacher, *Niewolnictwo antyczne. Dzień powszedni i los niewolnych*, Poznań 2005 – rozdz. II „Praca niewolników”.
14. A. Wypustek, *Magia antyczna*, Wrocław 2001: rozdz. I („Odkrycie magii antycznej”), rozdz. II („Papirusy magiczne”), rozdz. III („Tabliczki”), rozdz. VIII („Prześladowania i lęk”).

Uwaga:

1. Z lektury dodatkowej uczestnik przygotowuje:
 - na II etap – jeden przekład i jedno opracowanie
 - na III etap – dwa przekłady i trzy opracowania
2. W etapie III nie mogą powtarzać się lektury i opracowania wybrane przez uczestnika w etapie II.